

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33601
Nom	Didàctica general
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1304 - Grau Mestre/a Educació Infantil	Facultat de Magisteri	1	Primer quadrimestre
1305 - Grau Mestre/a Educació Primària	Facultat de Magisteri	1	Primer quadrimestre
1324 - Grau en Mestre en Educació Infantil (Ontinyent)	Facultat de Magisteri	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1304 - Grau Mestre/a Educació Infantil	2 - Procesos y contextos educativos	Formació Bàsica
1305 - Grau Mestre/a Educació Primària	1 - Procesos y contextos educativos	Formació Bàsica
1324 - Grau en Mestre en Educació Infantil (Ontinyent)	2 - PROCESOS Y CONTEXTOS EDUCATIVOS	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
MOLINA GALVAÑ, MARIA DOLORES	100 - Didàctica i Organització Escolar
ROS GARRIDO, ALICIA	100 - Didàctica i Organització Escolar

RESUM

La **Didàctica General** fa referència al coneixement i al saber que sustenten les pràctiques pedagògiques que fan possible una relació educativa viva i fèrtil. Estudiar la didàctica, llavors, no es redueix a identificar únicament processos i programes d'ensenyament que podem gestionar per evidenciar resultats d'aprenentatge, prèviament definits i homogenis per a tot l'alumnat. La Didàctica **tracta d'elaborar el sentit de l'ensenyar i l'aprendre** atenent al sentit de les situacions, les relacions i les accions pedagògiques, i **tracta d'orientar el sentit d'allò educatiu** atenent les possibilitats i els límits que imposa el marc cultural, administratiu i social actual.

L'assignatura de Didàctica General en les titulacions de Grau de Mestre / o en Educació Infantil i de Grau de Mestre / o en educació primària **té caràcter introductor i de formació bàsica** tractant d'acostar, als i les estudiants, a les problemàtiques pròpies de les pràctiques educatives així com a la indagació i elaboració d'un coneixement pedagògic complex i ric. Posant especial atenció en el disseny i anàlisi de les condicions que intervenen en la producció del coneixement teòric-pràctic necessari per comprendre i intervenir en les realitats escolars.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

1305 - Grau Mestre/a Educació Primària

- Expressar-se oralment i per escrit de forma correcta i adequada en les llengües oficials de la comunitat autònoma.
- Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals, multiculturals i interculturals; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat, especialment entre homes i dones.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.
- Conèixer els fonaments de l'educació infantil i primària.
- Analitzar la pràctica docent i les condicions institucionals que l'emmarquen.
- Abordar i resoldre problemes de disciplina.

- Conèixer i abordar situacions escolars en contextos multiculturals i de coeducació.
- Comprendre que la dinàmica diària en educació és canviant en funció de cada estudiant, grup i situació i saber ser flexible en l'exercici de la funció docent.
- Valorar la importància de l'estabilitat i la regularitat en l'entorn escolar, els horaris i els estats d'ànim del professorat com a factors que contribueixen al procés harmònic i integral dels estudiants.

1324 - Grau en Mestre en Educació Infantil (Ontinyent)

- Expressar-se oralment i per escrit correctament i adequadament en les llengües oficials de la comunitat autònoma.
- Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergènere; multiculturalitat i interculturalitat; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat, especialment entre homes i dones.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.
- Conèixer els fonaments de l'educació infantil i primària.
- Analitzar la pràctica docent i les condicions institucionals que l'emmarquen.
- Abordar i resoldre problemes de disciplina.
- Conèixer i abordar situacions escolars en contextos multiculturals i de coeducació.
- Comprendre que la dinàmica diària en educació és canviant en funció de cada estudiant, grup i situació, i saber ser flexible en l'exercici de la funció docent.
- Valorar la importància de l'estabilitat i la regularitat en l'entorn escolar, els horaris i els estats d'ànim del professorat com a factors que contribueixen al procés harmònic i integral dels estudiants.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

OBJECTIUS GENERALS:

- a) Adquirir les categories conceptuals bàsiques que permetin realitzar anàlisis fonamentats de la pràctica docent
- b) Aprofundir en la idea de l'educació com a acte estretament vinculat a un compromís polític-social i reflexionar sobre la falsa creença entorn del caràcter neutre de l'educació i del currículum, prenent consciència de la importància de la mediació docent

- c) Analitzar les interrelacions entre el sistema educatiu, l'ensenyament, la institució escolar i la realitat econòmica, cultural i política de l'entorn
- d) Analitzar les principals experiències innovadores del S. XX a educació infantil i primària
- e) Adquirir els sabers pràctics que introdueixen o modifiquen les relacions entre la mestra, el mestre, la cultura i l'alumnat; sabent situar-se en primera persona respecte a aquestes posicions a l'aula, el centre i la comunitat educativa
- f) Incidir i capacitar-se en el sentit de la pregunta i el diàleg com a pràctica de creació pedagògica i tractament de les controvèrsies
- g) Reinterpretar situacions d'ensenyament-aprenentatge extremes de la història escolar de les pròpies i els propis estudiants i plantejar alternatives a les mateixes des dels continguts assenyalats a continuació
- h) Desenvolupar la capacitat de recerca, selecció i utilització de fonts documentals i material bibliogràfic propis dels problemes i temàtiques a tractar
- i) Utilitzar, discriminant entre ells, instruments d'anàlisi de la pràctica docent i les condicions, identificant la implicació que li suposa a cada mestra, mestre, l'aplicació de diferents documents que regulen la pràctica docent

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El coneixement, l'educació i l'escola

- Reptes socials del segle XXI i funció social de l'escola i de l'educació obligatòria: el saber per a viure. La naturalesa política de l'educació
- El sistema educatiu. Marc legislatiu i administratiu del currículum. Reformes curriculars. L'escola pública. L'escola inclusiva

2. El currículum

- Perspectives teòriques sobre el currículum. El currículum explícit, ocult i nul. Els nivells de concreció curricular. La planificació del currículum: objectius, competències, continguts, principis d'activitat, mètodes d'ensenyança, tasques, recursos i instruments didàctics i avaluació
- Propostes i experiències educatives

3. La relació educativa i la vida a l'aula i al centre

- Els processos d'ensenyança i aprenentatge. L'ensenyança com a procés de relació i comunicació a l'aula i al centre. El desig d'aprendre i el desig d'ensenyar. L'alumnat com a subjecte educatiu
- El saber vinculat a l'experiència, a la vida. L'educació afectiva-emocional. La convivència i el tractament de conflictes.
- Espais d'aula, organització de l'activitat i estructura de les tasques acadèmiques. El treball col·laboratiu. L'atenció a la diversitat. Seguiment i orientació dels aprenentatges
- L'avaluació com a procés formatiu: l'avaluació de l'alumnat, del currículum i de les actuacions docents. El fracàs escolar

4. Ser mestra, ser mestre

- L'ofici de mestra i mestre. Bones pràctiques docents: la pràctica reflexiva emancipadora. L'autonomia professional i la coordinació amb la comunitat educativa
- Pràctiques curriculars innovadores. La coeducació, la sostenibilitat i la interculturalitat al currículum. El centre com unitat d'innovació
- La investigació sobre la pràctica educativa. La formació i el desenvolupament professional del professorat

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Estudi i treball autònom	90,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

1. ACTIVITATS PRESENCIALS

- Classes teòriques-pràctiques:** classes presencials teòriques-pràctiques en les que es treballaran els continguts de les assignatures, es debatran i realitzaran activitats utilitzant distints recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, grups de treball, etc
- Treball en grup:** la realització de treballs de grup té com a finalitat destacar la importància de l'aprenentatge cooperatiu i reforçar el individual. La defensa d'aquests treballs podrà ser individual o col·lectiva, i es podrà fer davant el grup complet a l'aula o a tutories i seminaris amb audiències reduïdes
- Tutories individuals i/o col·lectives:** les tutories individuals i col·lectives han de servir com a medi per a coordinar als estudiants en les tasques individuals i de grup, així com per avaluar tant els progressos individuals com les activitats i la metodologia docent
- Activitats complementàries:** en les activitats que s'organitzen durant les setmanes d'activitats complementàries, es profunditzarà en l'estudi d'algunes temàtiques de la matèria bé a través de conferències, tallers, seminaris,... Es valorarà l'assistència a les mateixes així com la realització dels treballs que el professorat establisca en relació a elles

2. ACTIVITATS NO PRESENCIALS

- Estudi i treball autònom:** se plantejaran treballs, lectures, accés i tractament d'informació individuals i altres de naturalesa cooperativa. Tots ells orientats, supervisats i avaluats pel professorat.

AVALUACIÓ

L'avaluació serà continua i global, tindrà caràcter formatiu, i podrà analitzar els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu. De l'avaluació derivarà la qualificació final. En aquest sentit, la qualificació tractarà de ser reflexe de l'aprenentatge individual, entès no sols com l'adquisició de coneixements, sinó com a procés que té a veure fonamentalment amb canvis intel·lectuals i personals de les i els estudiants al trobar-se amb situacions noves que exigeixen desenvolupar noves capacitats de comprensió, raonament i presa de decisions.

La informació per evidenciar l'aprenentatge podrà ser recollida, principalment, mitjançant:

- Seguiment periòdic del progrés dels i les estudiants, tant a l'aula com a tutories individuals i en grup.
- Avaluació dels treballs encomanats, inclosos l'anàlisi i la valoració d'observacions sobre treballs elaborats per tercers.
- Valoració de la participació individual i en grup, tant a l'aula com en les tasques que es realitzen fóra d'ella
- Exercicis i/o proves orals i escrites

Criteris Generals d'Avaluació

- a) Correcta i adequada aplicació de les categories conceptuals estudiades
- b) Exposició d'un pensament propi argumentat amb una estructura on es pugui distingir la tesi defesa i l'articulació dels arguments en que aquesta es fonamenta
- c) Coherència en l'aplicació a supòsits pràctics dels nous sabers
- d) Adequació en temps i forma de la presentació de les tasques recomanades:
 - Claredat expositiva en l'aplicació a supòsit pràctics dels nous sabers
 - Rigor al citar fonts: respecte a qualsevol dels sistemes existents per a citar fonts bibliogràfiques
 - Utilització d'un llenguatge inclusiu

En qualsevol cas, **cada professor o professora de cadascun dels grups de Didàctica General, concretarà els criteris i instruments d'avaluació** de forma més precisa a partir dels principis anteriorment enunciats. I especificarà el percentatge per a cadascun dels instruments d'avaluació que proposa en el seu programa i que es deriven dels plantejats anteriorment. La suma dels percentatges donarà el 100% de la qualificació final.

Els instruments d'avaluació i els percentatges que s'assignen poden ser diferents per a la primera i la segona convocatòria. D'acord amb el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València (Articles 6.6 i 6.7), les i els estudiants tenen dret en la segona convocatòria, a superar l'assignatura després de la realització d'una prova oral i/o escrita. En el programa de l'assignatura cada professora i cada professor ha de deixar clar quines són les activitats d'avaluació continua recuperables i quins no. En qualsevol cas, les activitats no recuperables no poden superar el 50% de la qualificació final.

S'atendrà l'addenda del curs anterior en cas de ser necessari per la situació sanitària deguda a la pandèmia.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- La profesora o el professor de cada grupo de estudiantes concretarà la selecció bibliogràfica bàsica propia para ese grupo, teniendo en cuenta el listado de bibliografía complementaria.
- La professora o el professor de cada grup d'estudiants concretarà la selecció bibliogràfica bàsica pròpia per a eixe grup, tenint en compte el llistat de bibliografia complementària.

Complementàries

- AAVV (2010). Buenas noticias de la escuela. Madrid. Sabina Editorial
- CARBONELL, J. (coord.) (2000). Pedagogías del Siglo XX. Barcelona. Ciss-Praxis
- DANIELS, H.(2003). Vygostsky y la pedagogia. Barcelona. Paidós
- DELORS, J. (1994). Los pilares de la educación. Madrid. Santillana
- DIAZ, A. (2009). Pensar la didáctica. Buenos Aires. Amorrortu.
- FENSTERMACHER, G. y SOLTIS, J. (1998). Enfoques de la enseñanza. Buenos Aires. Amorrortu
- FREIRE, P. (1993). Cartas a quién pretende enseñar. Buenos Aires. Siglo XXI.
- GIMENO, J. (coord.) (2009). Educar por competencias. ¿Qué hay de nuevo?. Madrid. Morata
- HERNÁNDEZ, F. (coord.) (2010). Aprender a ser en la escuela primaria. Barcelona. Octaedro
- JACKSON, P. (1991). La vida en las aulas. Madrid. Morata
- JOYCE, B. y WEIL, M. (2002). Modelos de enseñanza. Barcelona. Gedisa
- PIUSSI, A.M. y MAÑERU, A. (coords.) (2006). Educación, nombre común femenino. Barcelona. Octaedro
- POSTMAN, N. (1999). El fin de la Educación. Barcelona. Octaedro

- SALINAS, D. (2002). ¡Mañana a examen! La evaluación: entre la teoría y la práctica. Barcelona. Graó
- SILVA, T. (2001). Espacios de identidad: nuevas visiones sobre el currículum. Barcelona. Octaedro
- STENHOUSE, L. (1984). Investigación y desarrollo currículum. Madrid. Morata
- SUÁREZ, C. (2010). El aprendizaje cooperativo como condición social de aprendizaje. Barcelona. UOC
- VAN MANEN, M. (1989). El tacto en la enseñanza. El significado de la sensibilidad pedagógica. Barcelona. Paidós
- ZAMBRANO, M. (2007). Filosofía y Educación. Manuscritos. Málaga. Ágora